

BẢN DỊCH

CÁC VẤN ĐỀ VỀ GIÁO DỤC, ĐÀO TẠO

Nhóm Công tác Giáo dục – Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam

Tháng 4/2010

Nhóm Công tác Giáo dục (NCTGD), Diễn đàn Doanh nghiệp Việt nam xin gửi lời chào trân trọng tới Bộ Giáo dục Đào tạo (BGDDT). Như quý vị đã biết, Diễn đàn Doanh nghiệp Việt Nam giữa kỳ năm 2010 dự kiến được tổ chức vào 26/5/2010 tại Hà Nội. Để chuẩn bị cho Diễn đàn, chúng tôi kính trình Quý Bộ xem xét, giải đáp một số vấn đề như sau:

1. *Quan niệm chưa đúng về trường đại học tư thục/nước ngoài:* Trước một số vụ việc gây xôn xao gần đây liên quan đến một số trường đại học ngoài công lập, hiện có nhiều ý kiến chỉ trích nhắm vào các trường đại học ngoài công lập/tư thục về chất lượng đào tạo, cơ sở vật chất yếu kém và tuyển sinh dễ dãi của các trường này. Ngoài ra, cũng có dư luận e ngại về việc có quá nhiều trường đại học hiện nay ở Việt Nam, do vậy không nên khuyến khích thành lập mới các trường đại học tư thục/ngoài công lập trong thời điểm này.

Đề xuất/Ý kiến:

- ✓ Điều quan trọng là chất lượng chứ không phải số lượng. Vì vậy, không nên quá lo ngại về việc có quá nhiều trường đại học ngoài công lập/ tư thục, mà vấn đề then chốt là cần một cơ chế quản lý hiệu quả để đảm bảo chất lượng cho hệ thống giáo dục.
  - ✓ BGDDT cần cưỡng chế thực thi hiệu quả hơn các quy định về chất lượng nhằm bảo đảm chất lượng giáo dục đại học.
  - ✓ Cần phải có chế tài đối với những trường đại học có chất lượng/hiệu quả kém, làm tổn hại đến uy tín của hệ thống giáo dục ngoài công lập/tư thục bằng cách đình chỉ hay thu hồi giấy phép, nếu không có biện pháp sửa chữa vi phạm trong một thời gian nhất định. Ngược lại, cần khuyến khích các trường có thành tích tốt chẳng hạn như cho phép tăng chỉ tiêu tuyển sinh hay tạo điều kiện dễ dàng hơn khi mở chương trình đào tạo mới. Mức độ kiểm soát/hạn chế áp dụng cho từng trường phải dựa trên hiệu quả hoạt động. Trường hoạt động tốt cần chịu ít hạn chế hơn.
  - ✓ Cần đẩy nhanh quá trình kiểm định đại học và công bố rộng rãi kết quả ra công chúng. Thông qua quá trình này, các trường hoạt động kém sẽ bị đình chỉ hay thu hồi giấy phép còn những trường tốt sẽ không còn bị ảnh hưởng bởi những điều tiếng do những trường yếu kém gây ra.
2. *Cơ quan kiểm định độc lập:* Chúng tôi trân trọng đề nghị Bộ GDĐT cho biết việc thành lập cơ quan kiểm định độc lập hiện đã thực hiện đến đâu, liệu có một lộ trình cụ thể cho việc thành lập và hoạt động của cơ quan này không.
  3. *Thủ tục hành chính:*
    - Việc phê duyệt các chương trình đào tạo mới vẫn còn phức tạp. Để được cấp phép triển khai một chương trình đào tạo mới có khi cần tới khoảng 2 năm.

- Hướng dẫn cụ thể cho việc thành lập các chương trình liên kết đào tạo với nước ngoài và quy định các tài liệu cần phải có trong hồ sơ xin cấp phép, cũng như thời hạn xem xét cấp phép còn chưa rõ ràng.
- Quá trình cấp phép cơ sở giáo dục đào tạo mới còn chồng chéo. Theo quy định hiện hành, mọi đơn vị hành nghề giáo dục có vốn đầu tư nước ngoài phải có hai loại giấy phép: giấy chứng nhận đầu tư do SKHĐT cấp và giấy phép hoạt động cho SGD cấp. Tuy nhiên, giữa những ban ngành trên thường thiếu sự phối hợp, gây chậm trễ trong cấp phép. Hơn nữa, một số điều kiện thành lập trường còn thiếu tính thực tiễn, như quy định trường đại học phải có 5 ha đất (đặc biệt nếu xét đến tình trạng đất đai khan hiếm ở những thành phố lớn của Việt Nam). Điều cần quan tâm phải là chất lượng, dựa trên kết quả và khả năng tìm được việc làm phù hợp của sinh viên khi ra trường, chứ không phải các quy định quá chi tiết về cơ sở vật chất. Vấn đề này cần được giải quyết bằng một giải pháp khác là xây dựng các tiêu chuẩn và quy chế.
- Thủ tục cấp phép thành lập chi nhánh của cơ sở GDĐT có vốn nước ngoài đã có pháp nhân ở Việt nam hiện không rõ ràng và nhất quán. Theo Thông tư 14/2005/TTLT – BGD&ĐT – BKH&ĐT ngày 14/4/2005 (Điều 15) hướng dẫn thi hành Nghị định 06 ngày 06/3/2000, nếu một cơ sở GDĐT có vốn đầu tư nước ngoài muốn thành lập chi nhánh tại tỉnh thành khác với tỉnh thành ghi trong Giấy Chứng nhận Đầu tư thì cần phải xây dựng dự án chi tiết nộp Bộ KHĐT để xin ý kiến của các cấp có thẩm quyền. Tuy nhiên theo chúng tôi hiểu, quy định này chỉ nên áp dụng đối với các cơ sở GDĐT chưa có pháp nhân tại Việt nam. Còn đối với những cơ sở đã thành lập và có pháp nhân tại Việt Nam thì họ đã thực hiện các thủ tục này khi xin cấp phép thành lập, do vậy khi mở chi nhánh mới các cơ sở này không phải thực hiện lại thủ tục này nữa. Tuy nhiên hiện trong thực tế vẫn yêu cầu các thủ tục này và áp dụng không nhất quán giữa các địa phương.

Đề xuất/Ý kiến:

- ✓ Cần áp dụng cơ chế “một cửa” trong quy trình phê duyệt/cấp phép cho các doanh nghiệp làm dịch vụ giáo dục cũng như cần đề ra quy định cụ thể về thời hạn phê duyệt cấp phép và thực thi nghiêm túc quy định này.
  - ✓ Các điều kiện thành lập trường nói chung cần thực tế hơn; liên quan đến diện tích đất cần có, nên có quy định linh hoạt và cụ thể hơn tùy điều kiện đất đai của tỉnh, thành nơi có trường.
  - ✓ Đơn giản hóa và thực hiện nhất quán thủ tục cấp phép mở chi nhánh mới của các cơ sở GDĐT đã thành lập và có pháp nhân tại Việt Nam.
4. Cơ chế tự chủ của trường đại học: Vấn đề này vẫn còn nhiều hạn chế. Chẳng hạn, chỉ tiêu đầu vào do BGDĐT quy định không chỉ cho toàn trường mà còn chi tiết cho cả các chương trình đào tạo 2 năm, 3 năm và 4 năm, trong khi đây là điều rất khó thực hiện trong thực tế. Trước đây chúng tôi có được thông báo là sẽ có một chính sách mới mở rộng quyền tự chủ cho các trường khi muốn mở thêm chương trình mới và thực hiện hợp tác quốc tế. Chúng tôi kính đề nghị Bộ GDĐT cho biết khi nào chính sách mới này sẽ được thực hiện.

5. Liên thông đào tạo và công nhận bằng cấp:

- Hiện nay việc cấp bằng/chứng chỉ Việt Nam cho sinh viên nước ngoài chưa được phép, gây khó khăn cho các chương trình trao đổi đào tạo quốc tế có sinh viên nước ngoài sang học tại Việt Nam.
- Bộ Lao động TB Xã hội (Bộ LĐTBXH) và Bộ GDĐT chưa xây dựng được quy trình liên thông cho phép chuyển tiếp từ đào tạo dạy nghề lên đại học.

Đề xuất/Ý kiến:

- ✓ Cần ghi rõ việc công nhận bằng cấp trên giấy phép của chương trình đào tạo vì như vậy sẽ tạo điều kiện cho việc liên thông bằng cấp.
- ✓ Cần cho phép các trường đại học Việt Nam cấp chứng chỉ/bằng cho sinh viên nước ngoài trong các chương trình trao đổi đào tạo sau khi hoàn thành khóa học.
- ✓ Bộ GDĐT và Bộ LĐTBXH cần thảo luận và thực hiện cơ chế cho phép xây dựng lộ trình chuyển tiếp từ giáo dục dạy nghề lên đại học.

6. Ưu đãi về đất đai cho các cơ sở GDĐT: Theo Luật Đầu tư và Luật Doanh nghiệp, các cơ sở giáo dục được sử dụng đất cho các dự án giáo dục mà không phải trả tiền thuê đất cũng như được cơ quan chức năng hỗ trợ trong giải phóng mặt bằng. Tuy nhiên, chính sách này vẫn chưa được thực thi trong thực tế. Vấn đề ở đây là chính sách này sẽ được thực thi bằng cách nào để các dự án giáo dục có thể được hưởng các quy định ưu đãi theo luật định.